

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/50/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115225791
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1115225791.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci žalobcu: G.. D. P., W. P. X. X, Q., Č. H., proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy 7.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26. novembra 2018, č.k. 4C/226/2015-74, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy v sume 7.000 eur s 12% úrokom z omeškania od 01.09.2015 do zaplatenia. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca podal dňa 30.06.2000 (dátum uvedený v žalobe, pravdepodobne išlo o chybu v písaní a správne má byť označený rok 2001, ako vyplýva zo spisovej značky) na Krajskom súde v Košiciach žalobu o zaplatenie 114.285 Sk s príslušenstvom proti žalovanému Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom Komenského 50, Košice, ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 4Cb/456/2001. Žalobca podaním zo dňa 18.06.2015 zobral žalobu späť v celom rozsahu, na základe čoho Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 4Cb/456/2001 zo dňa 31.07.2015 konanie zastavil; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.09.2015. Ďalej zistil, že predseda Krajského súdu v Košiciach dňa 27.01.2017 vybavil sťažnosti žalobcu zo dňa 29.10.2016, 27.12.2016 a 29.12.2016, doručené krajskému súdu dňa 29.12.2016, ktorými žalobca namietal prietahy v minulosti v konaniach vedených na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 14Cb/32/1998, 4Cb/456/2001, 17Rob/811/1997, 3Co/169/2011, 14Cb/458/1998 a 1K/398/1995, s poukazom na § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o súdoch“), tak, že oznámil sťažovateľovi, že sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo porušovanie zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva. Uviedol, že sťažnosťou sa možno domáhať nápravy v prípadoch, ak v prebiehajúcich súdnych konaniach, ktorých je sťažovateľ účastníkom alebo stranou v konaní, dochádza k porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Z ust. § 63 Zákona o súdoch nevyplýva pre predsedu súdu povinnosť prešetrovať, či v skončených súdnych konaniach na ním riadenom súde došlo v minulosti k prietahom v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 4Cb/456/2001. Uviedol, že krajský súd dňa 31.07.2015 pripustil späťvzatie žaloby a konanie zastavil; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.07.2015. Preto vo vzťahu k uvedeným už skončeným súdnym konaniam konštatoval predseda krajského súdu nedôvodnosť sťažností podaných žalobcom. Žalobca v podaní zo dňa 22.02.2017 označenom ako „Sťažnosť na prietahy“ uviedol, že podanie predsedu krajského súdu zo dňa 27.01.2017 obsahuje štatistiku, kedy konanie začalo a kedy skončilo a poukázal na to, uvedené súdne konania

zjavne trvali mnoho rokov, napr. spor 4Cb/456/2001 od roku 2000 do roku 2015, čiže 15 rokov a podľa jeho názoru bolo povinnosťou predsedu súdu analyzovať, či v konaniach dochádzalo k prieťahom, teda k nesprávnemu úradnému postupu, keď 15 rokov trvajúca vec je pochopiteľne nesprávnym úradným postupom s prieťahmi. Poukázal na to, že po novelizácii zákona č. 514/2003 Z.z. je povinnosťou účastníka, ktorý namieta prieťahy a neprimeranú dĺžku konania, obrátiť sa na vedenie daného súdu a podať sťažnosť. Potom je povinnosťou vedenia súdu týchto 15 rokov neprimeranej dĺžky analyzovať a objektívne vyjadriť stanovisko, či daná doba je neprimeraná a uviesť dôvody, prečo konanie trvalo 15 rokov, teda ako postupoval štátny orgán, či konanie bolo zložité, ako sa správal účastník, prípadne ďalšie kritériá. Keďže nič z uvedeného sa v odpovedi zo dňa 24.01.2017 nenachádza, žiadal, aby jeho sťažnosť na prieťahy bola riešená zákonným a ústavným spôsobom. Žalobca sa obrátil na predsedu Krajského súdu v Košiciach aj podaním zo dňa 28.02.2018, v ktorom sa opätovne dopytoval na dôvody prieťahov v predmetnom konaní. Predseda krajského súdu podaním zo dňa 20.03.2018 oznámil žalobcovi, že jeho sťažnosť bola vybavená listom Spr 215/2016 zo dňa 27.01.2017 a na tomto vybavení predseda krajského súdu zotrváva. S vybavením sťažnosti sa stotožnilo aj Ministerstvo spravodlivosti SR, keď v rámci prešetrenia vybavenia sťažnosti vo vzťahu k právoplatne skončenému súdному konaniu na krajskom súde listom sp. zn. 31356/2017/151 zo dňa 09.05.2017 uviedlo, okrem iného, že zo Zákona o súdoch, v zmysle ktorého sa možnosť sťažnosťou domáhať nápravy v prípadoch, ak v prebiehajúcich súdnych konaniach dochádza k porušovaniu práva na verejné prerokovanie bez zbytočných prieťahov, nevyplýva pre predsedu súdu povinnosť prešetrovať, či už v skončených veciach došlo v minulosti k prieťahom. Predmetom konania o sťažnosti je aktuálne, pretrvávajúce porušovanie práva na riadne prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, keďže v prípade zistenia prieťahov v konaní je potrebné prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Predmetom konania o sťažnosti na prieťahy v konaní nie je zisťovanie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré nastalo v minulosti a v súčasnosti predmetné konanie na súde už neprebíha, keďže v skončenom konaní nie je možné prijať opatrenia na prípadné odstránenie zistených nedostatkov. Keďže konania uvádzané v sťažnostiach žalobcu sú právoplatne skončené, resp. zo zákona prerušené, neprihádza v nich do úvahy prijatie prípadných opatrení smerujúcich k odstráneniu zistených nedostatkov, preto bola sťažnosť žalobcu zo dňa 05.03.2018 odložená bez ďalších opatrení ako nedôvodná. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. d/, ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4 Zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinného v čase podania žaloby, § 62 ods. 1, § 63 ods. 1 a § 64 ods. 1 až 3 Zákona o súdoch a uviedol, že nemal preukázané, že žalobca požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, čo je v zmysle § 15 ods. 1 v spojení s § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. základným predpokladom pre uplatnenie nároku žiadateľa na súde, avšak žalovaný túto skutočnosť nenamietal, a preto konštatoval, že táto podmienka bola splnená. Za nespornú skutočnosť považoval výraznú dĺžku predmetného súdneho konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cb/456/2001, a to 14 rokov, avšak konštatoval, že predpokladom pre rozhodovanie o žalobcom uplatnenom nároku je v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného od 01.01.2013, v čase podania žaloby, konštatovanie dôvodnosti podanej sťažnosti predsedom súdu, na ktorom sa viedlo súdne konanie s namietanými prieťahmi. Prieťahy v súdnom konaní je oprávnený v zmysle citovaného zákona konštatovať na základe podanej sťažnosti sporovej strany, na základe šetrenia v súdnom spise a vyjadrenia zákonného sudcu v prebiehajúcim súdnom konaní, predseda príslušného súdu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca sa počas trvania súdneho konania v rokoch 2001-2015 neobrátil na predsedu Krajského súdu v Košiciach so sťažnosťou na prieťahy, urobil tak až potom, ako žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 28.01.2016 upozornil na ust. § 9 ods. 2 citovaného zákona a predseda krajského súdu v súlade so Zákonom o súdoch vyhodnotil jeho sťažnosti ako nedôvodné z dôvodu, že žalobca namietal prieťahy v už skončenom súdnom konaní, pričom žiadne zákonné ustanovenie neukladá predsedovi krajského súdu vykonať šetrenie v takomto konaní, keď cieľom tohto inštitútu je predovšetkým odstránenie zistených nedostatkov v prebiehajúcich súdnych konaniach. V rovnakých intenciách informoval sťažovateľa aj nadriadený orgán (Ministerstvo spravodlivosti SR) v rámci prešetrenia vybavenia sťažnosti. K argumentácii žalobcu, týkajúcej sa účinnosti novely zákona č. 212/2012 až od 01.01.2013 a z toho dôvodu nemožnosti jej aplikácie na celé súdne konanie, poukázal na skutočnosť, že táto novela bola prijatá bez prechodných a záverečných ustanovení, žaloba bola podaná za jej účinnosti a taktiež súdne konanie bolo skončené v čase jej účinnosti. Nemal tiež za preukázané, že by žalobca počas súdneho konania vyvíjal akúkoľvek aktivitu, smerujúcu k odstráneniu prípadných prieťahov, ktoré taktiež nie sú preukázané. Pokiaľ sa žalobca odvolával na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, kedy súd priznal sťažovateľom určitú výšku finančnej satisfakcie za zistené prieťahy v súdnom konaní, uviedol, že sa jedná o iný právny postup, ktorý nie je možné subsumovať pod toto súdne konanie. Na ochranu

účastníka konania, ktorého právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, slúžia iné inštitúty ako žaloba na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. podaná na všeobecnom súde. Dospel preto k záveru, že v danom prípade nebol splnený základný predpoklad na priznanie uplatneného nároku, keď žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu a nezaoberal sa preto už ostatnými predpokladmi na priznanie nároku (vznik ujmy a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou ujmov). O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a čl. 17 Základných princípov C.s.p. a v konaní plne úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich náhradu neuplatnil.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca, žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a uložiť žalovanému zaplatiť žalobcovi 7.000 eur s 12% úrokom z omeškania od 01.09.2015 do zaplataenia a trovy konania. Namietal, že skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený neúplným spôsobom a jeho právne posúdenie veci je nesprávne. Nevyžiadal si spis z Krajského súdu Košice sp. zn. 4Cb/456/2001 a dospel k nesprávnemu záveru, že konanie trvalo len v rokoch 2001-2015, keď žaloba bola podaná už v 6/2000 a po podaní odporu proti vydanému platobnému rozkazu bola vec prevedená do konania 4Cb/456/2001. Konanie tak netrvalo 14 rokov, ale 15 rokov. Ďalej namietal, že súd vyslovil názor, že novela zákona č. 514/2003, týkajúca sa ust. § 9 ods. 2 bola účinná až od 01.01.2013, ale túto novelu nezákonne „späťne“ aplikoval na celú dobu konania 4Cb/456/2001 v rokoch 2000-2015 a neprípustne novelu použiteľnú len pre prieťahy až od 01.01.2013 a ďalej do budúcnosti použil aj na dobu 2000-2012, na ktorú nemožno späťne aplikovať § 9 ods. 2 a ide teda o nesprávne právne posúdenie. Žalobcom predložené nálezy Európskeho súdu pre ľudské práva súd všeobecne odmietol s odôvodnením, že u nich ide o iný právny postup, ktorý nemožno subsumovať pod vec sp. zn. 4C/226/2015 a pominul tak svoju povinnosť podľa článku 7 ods. 5 ústavy, ktorý ustanovil prednosť medzinárodnej zmluvy, tu Dohovoru, pred vnútroštátnymi zákonmi, a teda ignorácia predložených náleзов ESLP je porušením ústavy aj zákona a právne posúdenie veci je neúplné a nedostatočné. Podľa jeho názoru požiadavka na odškodnenie nemajetkovej ujmy je v danom prípade naplnená, keď došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý je jedinou príčinou vzniku nemajetkovej ujmy žalobcovi. K samotnej výške odškodnenia nemajetkovej ujmy argumentoval väčšinovo uznávaným nálezom ESLP Y. versus Itálie k otázke, akú výšku odškodnenia nemajetkovej ujmy považuje ESLP za primeranú - pokiaľ je poskytnutá na tuzemskej úrovni, ide o sumy 500-750 eur za každý rok prieťahov a pokiaľ odškodnenie stanoví až ESLP, tak toto odškodnenie určuje v sume 1000-1500 eur za každý rok prieťahov. Pokiaľ teda dôjde k odškodneniu v tuzemsku je za primerané považované odškodnenie na úrovni cca 50-60 % súm, ktoré by priznal ESLP. Uvedené možno vypočítavať napr. vo veciach Q. v. SR či H. v. Poľsko a ďalší. Poukázal aj na Štrasburskú judikatúru a vonkajšie zdroje Štrasburská judikatúra, podľa ktorej v podobných prípadoch ako vo veci 15C/168/2015 riešené prieťahy 13 rokov priznal žiadateľom odškodnenie nemajetkovej ujmy v rozsahu 9000-11000 eur, a to prípady: W. v. Poland, no.51837/99, § 67 - 71, 1 February 2005; W. v. Poland, no.66079/01, § 51, 30 January 2007; W. Q.. Italy [Gc/], no. 34884/97, § 22, ECHR 1999 V; W. v. Poland /GC/, no.31443/96, § 192-193, ECHR 2004 V a ďalšie. K dôvodnosti jeho požiadavky na odškodnenie nemajetkovej ujmy sumou 7000 eur argumentoval aj obdobnými prípadmi, ktoré riešil ESLP proti Slovenskej republike či Poľsku, a to rozsudkami v prípadoch D. proti SR a O. proti SR z 05.03.2013, rozsudok v prípade Q. a ďalší proti SR z 26.03.2013, rozsudky ESLP z 08.10.2013: W. proti SR, C. proti SR a O. proti SR, rozsudok ESLP z 22.10.2013 X. proti SR a rozsudok ESLP z 02.12.2014 vo veci F. proti SR. V rozsudku vydanom v prípade Q.Á. a ďalší proti SR ESLP konštatoval zjavné porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a priznal sťažovateľom spoločne 10.000 eur z titulu škody a 250 eur za náklady a výdavky. K otázke dĺžky súdneho konania a výšky primeraného zadosťučinenia poukázal na rozsudok Najvyššieho soudu ČR sp. zn. 30Cdo 2301/2009 zo dňa 04.11.2010 a ďalej poukázal aj na nález Ústavného súdu SR z 25.10.2017, č.k. III. ÚS 379/2017-35. Namietal, že súd pominul aj ďalšie nálezy a pominul aj obsah článku 13 a 15 Dohovoru, čím zbavil žalobcu primeranej a predvídateľnej možnosti domôcť sa nápravy porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru a článku 48 ods. 2 Ústavy, zbavil možnosti a práva odškodnenia nesprávneho úradného postupu a prieťahov v rokoch 2000 - 2015 primeranou sumou 7.000 eur na tuzemskej úrovni a predísť tak medzinárodnej žalobe proti SR pred ESLP na základe článkov Dohovoru čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 35, kde bude odškodnenie výrazne vyššie než na vnútroštátnej úrovni.

3. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

4. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie dôvodnosti žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal proti žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj na posúdenie opodstatnenosti tvrdení, ktoré žalovaný uviedol na svoju obranu, na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom, vec posúdil správne po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a dospel k správne záveru, že v prejednávanej veci nebol splnený základný predpoklad pre priznanie uplatneného nároku žalobcovi z dôvodu nepreukázania existencie nesprávneho úradného postupu žalobcom, keď tento aj podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ mal spočívať v nečinnosti alebo v zbytočných prietahoch v konaní, musí byť preukázaný zákonom stanoveným spôsobom v zmysle § 9 ods. 2 citovaného zákona.

5. Žalobca si podanou žalobou uplatnil proti žalovanému právo na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 7.000 eur, ktorá mu mala vzniknúť prietahmi v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cb/456/2001, ktoré konanie podľa tvrdení žalobcu trvalo 15 rokov.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že bola splnená základná podmienka pre uplatnenie nároku na súde, ktorou je predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody s príslušným orgánom na základe písomnej žiadosti poškodeného, keď túto skutočnosť žalovaný nenamietal a za nespornú považoval skutočnosť, že konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cb/456/2001, začaté podaním žaloby žalobcu na zaplatenie sumy 3790,57 eur s príslušenstvom proti žalovanému: Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Košice, trvalo od roku 2001 do roku 2015, t.j. 14 rokov, pričom žalobca tvrdí, že žalobu podal už v roku 2000 a konanie trvalo 15 rokov. Táto doba, či už 14 rokov alebo 15 rokov, aj podľa názoru odvolacieho súdu nie je primeranou lehotou na prejednanie a rozhodnutie veci súdom a takáto dĺžka konania sama osebe nepochybne znamená pre poškodenú stranu určitú imateriálnu ujmu, avšak jej peňažnej náhrady titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom spočívajúcou v prietahoch v súdnom konaní, sa poškodený môže domáhať len zákonom stanoveným spôsobom. Podaním žaloby na náhradu škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v nečinnosti alebo v zbytočných prietahoch, za ktorú zodpovedá štát, na všeobecnom súde sa môže domáhať náhrady škody len za splnenia zákonom stanovených podmienok v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., ktorými sú: nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Za nesprávny úradný postup sa v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. okrem iného považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon, alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, a tiež zbytočné prietahy v konaní. Pri posudzovaní takéhoto nesprávneho úradného postupu možno však podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Súd prvej inštancie posudzoval žalobcom tvrdený nesprávny úradný postup v súlade s uvedeným ustanovením a nedôvodne žalobca namietal prednosť medzinárodnej zmluvy, resp. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) pred vnútroštátnymi predpismi, keď v danom prípade aj vnútroštátna úprava obsiahnutá v zákone č. 514/2003 Z.z. v súlade s Dohovorom umožňuje aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej poškodenému nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v nečinnosti alebo v zbytočných prietahoch v konaní, pričom zároveň upravuje postup, ktorý poškodený musí dodržať pri uplatnení si tohto nároku a tiež podmienky, za splnenia ktorých môže byť takýto nárok priznaný poškodenému všeobecným súdom v konaní o náhradu škody, spôsobenej mu pri výkone verejnej moci, za ktorú zodpovedá štát.

7. Ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v pôvodnom znení bolo zmenené zákonom č. 412/2012 účinným od 01.01.2013 tak, že upravuje, ktoré orgány sú oprávnené rozhodovať o porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, ako aj o existencii nečinnosti alebo zbytočných prietahov v konaní. Zákon č. 412/2012 Z.z., ktorým bolo toto ustanovenie zmenené, neobsahuje prechodné ustanovenie, podľa ktorého by sa vzťahoval len na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti a škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím jeho účinnosti by sa spravovala predchádzajúcou právnou úpravou. Odvolací súd preto posúdil ako nedôvodnú námietku žalobcu, že ust. § 9 ods. 2 citovaného zákona v znení účinnom od 01.01.2013 nemožno aplikovať na ním tvrdené prietahy v období od roku

2000 do roku 2012, a to vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení, týkajúcich sa tejto právnej úpravy, ale aj vzhľadom na to, že žaloba žalobcu bola podaná za jej účinnosti a za jej účinnosti aj trvali žalobcom tvrdené prieťahy v súdnom konaní, a teda do jeho skončenia mal možnosť postupovať v súlade s touto právnou úpravou.

8. Pri prijatí uvedenej právnej úpravy, obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 citovaného zákona v znení účinnom od 01.01.2013, upravujúcej orgány oprávnené rozhodovať o existencii prieťahov, príp. nečinnosti a pod. v súdnych konaniach, vychádzal zákonodarca z platnej právnej úpravy umožňujúcej poškodenému domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom inštitútu ústavnej sťažnosti podľa § 127 ods. 1 Ústavy SR a z kompetencie ústavného súdu preskúmať, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a tiež z neprijateľnosti preskúmania postupov všeobecných súdov inými všeobecnými súdmi, čo vyplýva z dôvodovej správy k bodu 7 návrhu zákona č. 412/2012 Z.z., v ktorom okrem iného uviedol: „Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhrade škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prieťahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní je oprávnený Ústavný súd SR. Vzhľadom na vyššie uvedené návrh zákona výslovne dopĺňa, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z. až v prípade, ak o existencii prieťahov bolo rozhodnuté týmto oprávneným orgánom.“

9. Vzhľadom na uvedené správne súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti žaloby žalobcu vychádzal z ust. § 9 ods. 2 citovaného zákona účinného od 01.01.2013, z ktorého vyplýva, že predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v zbytočných prieťahoch v súdnom konaní, je konštatovanie existencie takýchto prieťahov niektorým zo subjektov uvedených v citovanom ustanovení, a teda aj predsedom príslušného súdu, na ktorom sa vedie súdne konanie s namietanými prieťahmi. V danom prípade však sťažnosti žalobcu boli vyhodnotené predsedom Krajského súdu v Košiciach ako nedôvodné z dôvodu, že v čase ich podania bolo predmetné konanie už skončené. Nesporné je, že žalobca v priebehu súdneho konania 4Cb/456/2001 sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi Krajského súdu v Košiciach nepodal. Predmetné konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach bolo právoplatne skončené dňa 23.09.2015, žalobca podal žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy za prieťahy v uvedenom konaní proti žalovanému dňa 05.08.2015 a až po vyjadrení žalovaného zo dňa 28.01.2016 podal žalobca sťažnosti zo dňa 29.10.2016, 27.12.2016 a 29.12.2016 predsedovi Krajského súdu v Košiciach. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa podanie sťažnosti žalobcom predsedovi Krajského súdu v Košiciach nielen po právoplatnom skončení konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach, ale aj v priebehu konania o náhradu škody, javí aj odvolaciemu súdu ako účelové. Vzhľadom na vyhodnotenie sťažnosti žalobcu podaných predsedovi Krajského súdu v Košiciach na prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cb/456/2001 ako nedôvodné, správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu, keď napriek ním namietanej neprimeranej dĺžke súdneho konania, žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu konštatovaním konkrétnych prieťahov v predmetnom súdnom konaní subjektom na to oprávneným v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.

10. Odvolací súd vychádzal aj zo záverov uvedených v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 383/2015 zo dňa 23.06.2015, podľa ktorých: „Z ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. jednoznačne vyplýva, že jednou z podmienok priznania nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v zbytočných prieťahoch je konštatovanie prieťahov konaní niektorým zo subjektov uvedených v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Konajúce súdy preto nepochybili, ak zamietli návrh sťažovateľky z dôvodu, že táto objektívne nepreukázala prieťahy v označených konaniach podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., a svoje tvrdenia opierala len o svoj subjektívny názor.“

11. V uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 710/2016 zo dňa 23.11.2016 ústavný súd sa zaoberal aj účinnosťou sťažnosti na prietahy v súdnom konaní podanej predsedovi príslušného súdu, pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní, na základe ktorej v zmysle § 64 zák. č. 757/2004 Z.z o súdoch dôjde nielen k zisteniu, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní, ale aj k prešetreniu všetkých skutočností a v prípade zistenia, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí orgán poverený vybavením sťažnosti aj vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov. V uvedenej veci ústavný súd konštatoval, „že samotný sťažovateľ nielenže nevyužil možnosť podania sťažnosti na prietahy v konaní priamo okresnému súdu, ale rovnako sa o konanie (v rámci ktorého vystupoval ako žalovaný, pozn.) nijako „nestaral“, svojou vlastnou pasivitou neprispel k odstráneniu ním tvrdenej nečinnosti okresného súdu a sám bol vo veci nečinný až do momentu kým mu zo strany okresného súdu nebolo doručené uznesenie, ktorým mu okresný súd uložil v lehote 15 dní písomne vyjadriť sa k podanej žalobe žalobcu s poukazom na ust. § 167 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.“

12. Odvolací súd posúdil ako nedôvodné aj námietky žalobcu, uvedené v jeho odvolaní, týkajúce sa nevysporiadania sa súdu prvej inštancie s judikatúrou, na ktorú žalobca poukázal, keď táto sa týka určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, avšak v danom prípade je dôvodom zamietnutia žaloby, že žalobca nepreukázal splnenie zákonom stanovených predpokladov pre jej priznanie.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že obsah odvolania žalobcu nie je spôsobilý spochybníť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybnili správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu trovy v odvolacom konaní nevznikli.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).